

Co-funded by the
Erasmus+ Programme
of the European Union

AKTIVIZUJÍCÍ VÝUKOVÝ SCÉNAŘ

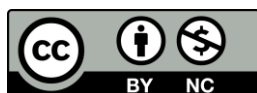
vytvoření v rámci Projektu

„Virtuální a aktivizační metoda výuky – reálné výsledky vzdělávání“

Projekt je spolufinancován v rámci programu Evropské unie
Erasmus+

TÉMA:

Uprchlíci jsou mezi námi

Cíle vyučovací hodiny:

Zvyšování povědomí mládeže o situaci uprchlíků.

CÍLOVÁ SKUPINA: Žáci základních škol.

METODY PRÁCE: Brainstorming, práce ve skupinách, individuální práce, diskuse.

DOBA TRVÁNÍ: 1 vyučovací hodina.

DIDAKTICKÉ POMŮCKY: Multimediální projektor, počítač, video, flipchart, barevné fixy.

PRŮBĚH HODINY:

Úvod.

Lidé vypadající jinak, mající jinou barvu kůže, nosící oblečení, které si spojujeme s odlišnou kulturou, v nás často vzbuzují strach. Od takových lidí si ve frontě, autobusu či tramvaji udržujeme odstup. Rychle kolem nich procházíme nebo přecházíme na druhou stranu ulice, abychom se jim vyhnuli. V malých lokalitách budí nezdravou senzací.

Čas 5 min.

1. Zobrazte fotografie uprchlíků.

2. Položte žákům otázku: „Kdo je to uprchlík?“ a napište toto slovo na tabuli. Rozdělte žáky do skupin. Požádejte je, aby na listech papíru napsali to, co si vybavují pod pojmem uprchlík. Dejte jim pokyn, aby postupně nahlas přečetli to, co si pod tímto pojmem vybavují. Vybranému žákovi předejte vytištěný text Ženevské úmluvy obsahující definici pojmu „uprchlík“ podle čl. 1 Ženevské úmluvy z roku 1951 a požádejte jej, aby definici tohoto pojmu přečetl nahlas.

Čas 10 min.

3. Úkol „Uprchlík v polských/českých/slovenských reáliích“ na základě tisku.

Rozdělte účastníky do 4 skupin. Následně skupinám rozdejte fotokopie textů článků představujících situaci uprchlíků. Dvě skupiny pracují s jedním textem a dvě ostatní s druhým textem. Žáci by měli věnovat pozornost následujícímu:

- podmínkám, v jakých uprchlíci žijí,
- přístupu společnosti,
- kulturní a jazykové bariéry,
- azylovému řízení apod.

Klíčové věty žáci označují barevným zvýrazňovačem. Po 10 minutách práce žáků je požádejte, aby představili označené části článků z tisku. Všechny postřehy, které se objeví během diskuse, napište na tabuli. Při probírání daných témat vysvětlujte definice.

Čas 15 min.

Co-funded by the
Erasmus+ Programme
of the European Union

4. Požádejte žáky, aby každý z nich uvedl jednu věc, o které se během hodiny dozvěděl, která vzbudila jeho zvědavost, šokovala jej, pomohla mu pochopit předmětný problém.

Čas 15 min.

© Agencja Gazeta

Příloha č. 1 [Opowieści imigrantów. Może spróbujmy za słowem "uchodźca" zobaczyć człowieka? \(Příběhy imigrantů. Pokusme se pod pojmem „uprchlík“ vidět člověka\) \[REPORTÁŽ\] - fotografie č. 1 \(wyborcza.pl\)](#)

Příloha č. 2 [Opowieści imigrantów. Może spróbujmy za słowem "uchodźca" zobaczyć człowieka? \(Příběhy imigrantů. Pokusme se pod pojmem „uprchlík“ vidět člověka\) \[REPORTÁŽ\] - fotografie č. 2 \(wyborcza.pl\)](#)

Mění život. Otevírá myšli.

Co-funded by the
Erasmus+ Programme
of the European Union

Příloha č. 3

Texty pro práci ve skupinách. Vyprávění imigrantů. Pokusme se pod pojmem "uprchlík" vidět člověka [REPORTÁŽ]

Agata Diduszko-Zyglewska

©Agencja Gazeta

meni život. Otvírá mysli.

30. července 2017 | 08:00

Moje děti si nepamatují jiný život. Polsko je jejich vlast. S těžkým srdcem sleduji, jak můj syn fandí polskému národnímu fotbalovému týmu, jak na školní besídce zpívá státní hymnu, protože jednoho dne nám mohou říci, abychom odešli.

Text 1.

V Čečensku se už nedalo žít

Basia – její opravdové jméno zůstane mezi námi, stejně jako všechny podrobnosti jejího příběhu – stejně jako mnoho lidí z Čečenska musela jednoho dne začít utíkat. S sebou si vzala jen to, co je možné sbalit si během dvou hodin. Její cesta do Varšavy s nucenými zastávkami trvala rok. Po tuto dobu neviděla své děti, které jely jinou cestou. Předávali si je různí dobří lidé. Vyprávění o těchto věcech není snadné. Občas Basie slova uvíznou ve staženém hrdle. Ani poslouchání tohoto příběhu není jednoduché, protože zní jako splněný zlý sen každé matky.

Když Basia obtěžkaná taškami konečně vstoupila do polského bytu, ve které na ní čekaly děti, její několikaletá dcera nejprve oněměla a pak se nevěřícně zeptala: „Mami, my budeme bydlet společně?“. Nepamatovala si, že tomu tak kdysi bylo.

Basia, její manžel a děti již několik let žijí ve Varšavě. Celou dobu podmíněně, protože stále nevědí, zda jim Polsko udělí postavení uprchlíka. Bydlí v malé garsonce na okraji města. Děti navštěvují polskou školu. – Učitelky jsou nápomocné a milé. Dětu mluví plynule polsky, bez přízvuku. Mají kamarády – vypráví. – Ony si jiný život nepamatují. Polsko je pro ně vlast. S těžkým srdcem sleduji, jak můj syn fandí polskému národnímu fotbalovému týmu, jak na školní besídce zpívá státní hymnu, protože jednoho dne nám mohou říci, abychom odešli. Víím, že mnoho Poláků si myslí, že zde přijíždíme z ekonomických důvodů. Napiš prosím, že Čečensko je krásná úrodná země, že tam nic nechybí. Jako náctiletá jsem z balkonu viděla bomby padající na město, ale o odjezdu jsme neuvažovali, protože je to naše země. Měla jsem domov a dobrou práci. Tady nemám jedno ani druhé. Ale tam se prostě už nedalo žít. Odjela jsem, protože jsem se každý den bála o život dětí.

Text 2.

Návrat do Konga pro mne znamená smrt

Jean-Philippe Masemo Muladika odmítá kávu, ale rád si dá teplé mléko. Má milý úsměv a krásnou zelenou mikinu. V Konžské demokratické republice byl vedoucím Sítě pro trvalý rozvoj Konga. Aktivisté lidem pomáhali vyučit se konkrétní profese a vstoupit na pracovní trh, a poskytovali jim právní poradenství. Když prezident Joseph Kabila, vládnoucí zemi od roku 2001, nezákonně změnil předpisy ústavy, protože podle dosavadních předpisů nemohl kandidovat potřetí, na ulice vyšly tisíce lidí. Několik desítek jich bylo zabito, mnoho novinářů a demonstrantů bylo uvězněno, mezi nimi byl i Jean-Philippe.

– Nikdo nevěděl, co s námi udělají – vypráví. – Po pěti měsících ve vězení se změnily stráže. Jednoho dne jeden z nových velitelů navštívil naši celu a když mě uviděl, řekl: „Jean-Philippe, co tady děláte?!“. Ukázalo se, že je to člověk, kterého jsme kdysi hájili ve sporu s jistým oligarchou. Zajistil mi útěk. Převpravili mně do Nigérie, a protože jsem evangelík, požádal jsem o pomoc ve sboru. Pastor znal někoho v Polsku, a tak jsem se dostal až sem. Báal jsem se chladné severní země. Obával jsem se rasismu. Ale Polsko se o mně postaralo. Mám pracovní povolení. Dokud v mé věci probíhá řízení týkající se přiznání postavení uprchlíka, stát mi

vyplácí podporu 750 PLN měsíčně, díky tomu se nemusím bát o střechu nad hlavou. Avšak lidé zde skutečně nejsou zvyklí na lidi tmavé pleti. Někdy tady nevidím nikoho s tmavou pletí i několik dnů po sobě!

Jean-Philippe se nejprve dostal do uzavřeného uprchlického zařízení, teď si pronajímá byt spolu se dvěma dalšími lidmi, kteří také čekají na rozhodnutí ohledně udělení postavení uprchlíka. Pracuje ve firmě vyrábějící led na okraji Varšavy. – To je dobrá práce. Když mívám kavárny na varšavských ulicích říkám si: „To já dělám ten led, který cinká ve sklenicích s nápoji“ – říká. – V Kongu jsem nechal rodinu, dvě několikaleté děti, které teď bydlí s babičkou. Občas si voláme přes WhatsApp, ale ne pravidelně, protože děti nemají přístup k internetu každý den. Nevím, jestli se někdy budu moci vrátit. Teď to znamená smrt.

A dodává: – Chci vašim čtenářům říct, že v Kongu žije mnoho emigrantů z Polska. Leon Lubicz u nás byl dokonce premiérem a předsedou senátu.

Text 3.

Nelíbíš se režimu, musíš zmizet

S Irenou Sewtsowou a Fatimou Gazdijewou se setkávám na bazénu. Díky nadaci „Ocalenie“, která pomáhá lidem žádajícím o udělení statusu uprchlíka v Polsku, si zde mohou dvakrát v týdnu na hodinu zaplavat zdarma. Je to dobrý způsob, jak zmenšit pocit odcizení, a náhražka běžného života. Když si sedáme na lavičku před bazénem, míjejí nás mnohobarevné, mnohojazyčné a živé skupinky žen a děvčat.

Fatima pochází z Nalčiku, malého města v Kabardsko-Balkarské republice na Kavkazu. Celý život byla učitelkou. V určitém okamžiku začala psát články do novin. Ty se lidem u moci nelíbily natolik, že Fatima musela Rusko opustit.

Irena při poslouhání tohoto příběhu přikyvuje, protože jako Ukrajinka také zažila moc ruského autoritářství. Ve svém městě pracovala jako dirigentka pěveckého sboru, skladatelka a klavíristka. Postupný rozpad státu ji přinutil opustit svou vlast.

Dívám se na tyto vzdělané silné ženy a nemohu se ubránit myšlence, že by nejen pro ně, ale i pro nás bylo lepší, kdyby zde pracovaly jako učitelka a dirigentka nežli jako uklízečky. A mohou dělat pouze to.

Ony o tom také často přemýšlejí. – Vím, že osud polských uprchlíků na Západě byl po mnoho let podobný – říká Irena. – Ať už jsou vaše kompetence a zkušenosti jakékoliv, označení uprchlík nebo emigrant vás o ně připraví a ocitnete se na dně společenského žebříčku. Protože v mé profesi jazyková bariéra neexistuje, doufala jsem, že budu mít šanci najít práci související s hudbou. Mohu přece vyučovat hru na klavír. Ale neznám tady nikoho. Nevím, jak tuto bariéru překonat.

Text 4.

Útěk ze země nikoho

O tomtéž mluví Viktoria Granina z Doněcku. Když si tato energická drobná blondýnka sedá ke stolu naproti mně, vytahuje zápisník a to ona mi pokládá první otázku, chápu, že mohla rozčilovat zkorumpované politiky. Je jednou z těch novinářek, které již jednou zachycenou stopu nepustí. Když na Doněck začaly padat bomby, Granina se dostala do centra pro vysídlené u Kyjeva. Po měsíci se zeptala vedoucího, co se děje se všemi dary ze Západu určenými pro lidi umístěné v tomto centru, které po několika hodinách mizí. Téhož večera se ukázalo, že nemá platné povolení pro pobyt v centru a byla vyhozena mimo jeho areál.

V dalším centru strávila rok a půl. Jednalo se o penzion, který dříve patřil bývalému prezidentovi Janukovyči, a nyní byl převzat „bojovníky“, čili ozbrojenými mladíky, kteří již opustili dobrovolnickou armádu, ale nechtěli se vracet domů. – V penzionu s kapacitou pro 130 osob v kulminačním okamžiku bydlelo téměř 400 lidí z Krymu a Donbasu, především ženy s dětmi. Bohužel se „nikomu nepatřící“ nemovitost stala chutným soustem pro oligarchy. Každý týden na dveře klepali „bojovníci“ ve službách dalšího oligarchy, který si na objekt dělal zálusk – vypráví Viktoria. – Jeden z oligarchů, dodavatel elektřiny v této oblasti, nakonec dostal nápad, že vypnutí světla a nemožnost vařit uprchlíky vyžene, a odpojil elektřinu. Vedení města to bylo lhostejné. Rok a půl jsem všem politikům a úředníkům psala otevřené dopisy a petice ohledně centra, a nakonec jsem už neměla koho žádat o pomoc. Proto jsem požádala o azyl v Polsku.

Prošla uprchlickým zařízením, poté si pronajímala pokoj u rodiny, složila zkoušku z polského jazyka a v současné době chodí na kurz angličtiny. – Když mluvím rusky na veřejných místech, občas dochází k nepříjemným incidentům. Jednou mně u trajektu na pláži nějaká žena vystrčila z fronty se slovy: „Nejprve Poláci, pak Rusové!“. Ale na Ukrajinu se stejně nevrátím – zdůrazňuje. Absolvovala jsem dlouhou cestu, naučila jsem se dva jazyky. Pokud o mně Polsko nebude stát, pojedou dále.

Zdroje

PL

1. Reportáž - Wyborcza PL

[Opowieści imigrantów. Może spróbujemy za słowem "uchodźca" zobaczyć człowieka?](#)

[\[REPORTAŻ\] - fotografie č. 1 \(wyborcza.pl\)](#)

[Opowieści imigrantów. Może spróbujemy za słowem "uchodźca" zobaczyć człowieka?](#)

[\[REPORTAŻ\] - fotografie č. 2 \(wyborcza.pl\)](#)

2. Teksty do Pracy

3. Fundacja Refugee Pl

[Cienie kampania Fundacji Refugee pl - YouTube](#)

4. Uchodźcy Info

<http://uchodzczy.info/> <http://uchodzczy.info/infos/pojecia-i-definicje>

5. Encyklopedia Zarządzania

<https://mfiles.pl/pl/index.php/Migracja>

6. Urząd do Spraw Cudzoziemców

<https://udsc.gov.pl/uchodzczy-2/uchodzczy/sloownik/>

7. Urząd do Spraw Cudzoziemców

<https://udsc.gov.pl/cudzoziemcy/obywatele-panstw-trzecich/zobowiazanie-do-powrotu/przeslanki-negatywne-zobowiazania-cudzoziemca-do-powrotu/zgoda-na-pobyt-tolerowany/dokument-wydawany-po-udzieleniu-zgody-na-pobyt-tolerowany/>

SK

1. Tyzden.sk. Liga ľudských práv, občianske združenie podporujúce utečencov žijúcich na Slovensku.

[migračný kompas: Utečencov je už viac ako 70 miliónov. Vyháňajú ich vojny aj klimatická zmena | Spoločnosť | .týždeň - iný pohľad na spoločnosť \(tyzden.sk\)](#)

1. Ako Komunikovať Témy Migrácie A Integrácie CudzincoV Na Regionálnej Úrovni
Príručka pre samosprávy

[010-Strategia HRL final krat.pdf](#)

2. The UN Refugee Agency Slovensko

[UNHCR Slovensko](#)

CZ

3. The UN Refugee Agency Česká Republika

[UNHCR Česká republika](#)

4. The UN Refugee Agency Česká Repub

[UNHCR v České republice. Sami jsme byli uprchlíci. - YouTube](#)

SK/CZ/PL

5. Migration matters #rethinkmigration
6. Kdo jsou uprchlíci, migranti, žadatelé o azyl? - YouTube

Přílohy

1. Reportaż - Wyborcza PL

[Opowieści imigrantów. Może spróbujemy za słowem "uchodźca" zobaczyć człowieka? \[REPORTAŻ\] - fotografie č. 1 \(wyborcza.pl\)](#)

2. **imigrantów. Może spróbujemy za słowem "uchodźca" zobaczyć człowieka? [REPORTAŻ] - fotografie č. 2 (wyborcza.pl)**

3. Teksty do Pracy

4. Fundacja Refugee Pl

[Cienie kampania Fundacji Refugee pl - YouTube](#)

5. Uchodźcy Info

6. <http://uchodzczy.info/> <http://uchodzczy.info/infos/pojecia-i-definicje/>

7. Encyklopedia Zarządzania

8. <https://mfiles.pl/pl/index.php/Migracja>

9. Urząd do Spraw Cudzoziemców

<https://udsc.gov.pl/uchodzczy-2/uchodzczy/slownik/>

SK

1. Tyzden.sk. Liga ľudských práv, občianske združenie podporujúce utečencov žijúcich na Slovensku.

[migračný kompas: Utečencov je už viac ako 70 miliónov. Vyháňajú ich vojny aj klimatická zmena | Spoločnosť | .týždeň - iný pohľad na spoločnosť \(tyzden.sk\)](#)

1. Ako Komunikovať Témy Migrácie A Integrácie Cudzincov Na Regionálnej Úrovni
Príručka pre samosprávy

[010-Strategia HRL final krat.pdf](#)

CZ

1. The UN Refugee Agency Česká Repub

[UNHCR v České republice. Sami jsme byli uprchlíci. - YouTube](#)

SK/CZ/PL

1. Migration matters #rethinkmigration

2. [Kdo jsou uprchlíci, migranti, žadatelé o azyl? - YouTube](#)

3. **PL/SK/CZ** Słownik pojęć

M. Lipińska (red.), K. Biątek, A. Kowalska, E. Kownacka, M. Piegat-Kaczmarczyk, Warsztaty kompetencji międzykulturowych – podręcznik dla trenerów , Warszawa 2008